

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาในการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล แนวความคิดในการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายด้วย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล อันได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ได้กำหนดให้โครงการหรือกิจการของโรงพยาบาลจะต้องดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนอนุมัติจัดตั้งโรงพยาบาลตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 และตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล และยังมีหน้าที่ในการตรวจสอบค่ามาตรฐานการระบายน้ำทิ้งของโรงพยาบาลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ได้กำหนดถึงวิธีการควบคุมการป้องกันมลพิษทางน้ำจากอาคารของโรงพยาบาลตั้งแต่เริ่มขออนุญาตก่อสร้างอาคารของโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพื่อระงับเหตุรำคาญ ในกรณีที่โรงพยาบาลได้ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะและได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือ ผู้ที่ต้องประสบเหตุนั้น

แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาที่เกิดขึ้นในการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาลก็ยังมีอยู่ อันได้แก่ ปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของโรงพยาบาลที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ปัญหาเรื่องการกำหนดค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภทโรงพยาบาลตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มิได้กำหนดค่าพารามิเตอร์ หรือดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำทางด้านแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรค และการกำหนดค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภทโรงพยาบาลตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มิได้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาสภาพบังคับทางกฎหมายที่

ขาดบทกำหนดโทษจึงไม่สามารถลงโทษโรงพยาบาลซึ่งเป็นผู้ก่อมลพิษ ดังเช่นในกรณีที่ได้มีการระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะเกินมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด และในกรณีที่โรงพยาบาลมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้ และเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายกับโรงพยาบาลซึ่งเป็นผู้ก่อมลพิษได้อย่างจริงจัง รวมทั้งเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุมและจัดการน้ำเสียจากโรงพยาบาล โดยให้ประชาชนที่อาศัยใกล้เคียงกับโรงพยาบาล เป็นคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล โดยมีหน้าที่ อาทิเช่น ตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งในเบื้องต้นเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดก่อนที่จะระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ตรวจสอบการทำงานและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกบุคลากรของโรงพยาบาลและประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อมต่อไป